

Pressmeddelande

Stockholm, 2012-04-03

Transparency International Sverige: "Whistleblowing: förutsättningar och skydd för dem som slår larm om korruption och andra oegentligheter"

Europarådets civilrättsliga konvention mot korruption (1999) förpliktar staterna att ge rättsligt skydd åt whistleblowers som i god tro anmäler misstankar om korruption. Det är ovisst om Sverige uppfyller konventionens krav, i vart fall vad gäller privatanställda. Flera länder, exempelvis Norge och Storbritannien, har på sistone stärkt sitt skydd för whistleblowers, dock inte Sverige.

Transparency International Sverige lanserar därför i dag, 3 april 2012, en rapport som dels ser över nuvarande lagskydd för whistleblowers, dels ger konkreta åtgärdsförslag riktade till Sveriges beslutsfattare.

Personer som "blåser i visselpipan" för att röja mutbrott – liksom miljöfarlig verksamhet, säkerhetsbrister m.m. – har stor betydelse för att brott av detta slag ska kunna synliggöras och lagföras. Erfarenheten visar dock att whistleblowers sällan får uppskattning för sitt handlande utan tvärtom riskerar trakasserier och repressalier både från arbetsgivare och arbetskamrater. Det krävs därför stort civilkurage av den som agerar och denne förtjänar rättsordningens skydd. Anställda i offentlig sektor – men ej privat – har skydd mot att arbetsgivaren efterforskar vem som är källa till uppgifter som lämnats till medierna. Däremot finns inget motsvarande meddelarskydd om uppgifterna lämnats till en myndighet.

Transparency International Sverige rekommenderar bland annat följande:

- Ett förstärkt lagskydd bör införas för arbetstagare som i god tro och på rimliga grunder slår larm om allvarliga missförhållanden på arbetsplatsen.
- Ett meddelarskydd bör införas för den som avslöjar korruption och andra missförhållanden inom privat sektor.
- Rekommendationen från Europarådets samarbetsorgan mot korruption (GRECO) om att det ska finnas konfidentiell rådgivning till vittnen och offer för korruption bör följas.

För en digital version av rapporten, inklusive en komplett lista på rekommendationer: www.transparency-se.org.

Kontaktinformation

Anna-Karin Lundin, Transparency International Sverige,
e-post: anna-karin.lundin@ownit.se,
telefon: 070 -176 43 84

Riksdagen har gett till känna att regeringen bör genomföra en översyn av lagstiftningen för att stärka och skydda den enskildes möjlighet att påtala och slå larm vid korruption och andra oegentligheter (KU:s betänkande 2010/11:KU23 den 15 februari 2011). Regeringen har ännu inte fattat något beslut med anledning av tillkännagivandet. Frågan om meddelarfrihet för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet har diskuterats av riksdagens konstitutionsutskott och regeringen har aviserat att de kommer att undersöka frågan. Beslut fattas den 12 april. (Betänkande 2011/12:KU13 Tryck- och yttrandefrihetsfrågor)